

Oferty szkół zawodowych

w powiecie Lüneburg

Co powinni wiedzieć absolwenci szkoły?

Jak znajdę odpowiednią dla siebie drogę?

Poradnik szkolny
w
języku polskim

Wydanie obowiązuje od roku szkolnego 2018/2019

Spis treści

1.	Przedmowa	2
2.	Jaki kierunek obrać po ukończeniu szkoły ogólnokształcącej?	3
2.1.	Obowiązek szkolny	3
2.2.	Ukończenie szkoły bez dyplomu	3
2.3.	Ukończenie szkoły ze świadectwem szkoły głównej	5
2.4.	Szkoła zapewniająca uzyskanie dyplomu ukończenia szkoły średniej I - szkoły realnej	6
2.5.	Szkoła zapewniająca uzyskanie dyplomu ukończenia szkoły średniej I	7
2.6.	Szkoła zapewniająca uzyskanie dyplomu ukończenia szkoły średniej (matury)	8
2.7.	Dualne wykształcenie zawodowe	8
2.8.	Kształcenie w szkole	8
2.9.	Przerwa w nauce	8
3.	Oferta szkół zawodowych	10
3.1	Zarys	10
3.1.1.	Zasadnicza szkoła zawodowa (BVJ / BEK)	11
3.1.2.	Szkoły zawodowe (BFS)	12
3.1.3.	Szkoły zawodowe uprawniające do wykonywania zawodu	13
3.1.4.	Technikum	15
3.1.5.	Technikum zawodowe (FOS)	15
3.1.6.	Gimnazjum zawodowe	16
4.	Zgłoszenie za pośrednictwem portalu „Schüler-online“	16
5.	Pomoc i wsparcie (finansowe)	17
5.1.	Jugendberufsagentur (młodzieżowa agencja pracy)	17
5.2.	AWO- Jugendmigrationsdienst	18
5.3.	Bildungsberatung Lüneburg (poradnia dotycząca kształcenia)	18
5.4.	SES / VERA	18
5.5.	Ausbildungsbrücke	18
5.6.	Bildungs- und Integrationsbüro (BIB)	19
5.7.	Ausbildungsbegleitende Hilfen (ABH)	19
5.8.	Schüler- BAföG (pomoc finansowa dla uczniów)	19
5.9.	Berufsausbildungsbeihilfe (BAB)	20
6.	Stopka	20

1. Przedmowa

Drodzy Rodzice,

dla wielu młodych ludzi podjęcie decyzji dotyczącej dalszego kształcenia po zakończeniu nauki w szkole ogólnokształcącej nie jest sprawą prostą. Pojawiają się takie pytania, jak: „Co właściwie potrafię i jakie są moje mocne strony?” „Co mnie interesuje?” „Co do mnie pasuje?” „Co będzie dla mnie najlepszym rozwiązaniem – kształcenie zawodowe, czy wybór placówki szkolnej, która pozwala na zakończenie nauki na wyższym poziomie?”

Rodzice i opiekunowie odgrywają bardzo ważną rolę w procesie decydowania o wyborze dalszej drogi po zakończeniu nauki w szkole ogólnokształcącej i przyszłego zawodu, ponieważ są dla swoich dzieci wzorami do naśladowania i ważnymi osobami kontaktowymi. W procesie wyboru zawodu bardzo często udzielają oni wymaganego wsparcia, służą poradą, rozwiązują problemy i pomagają podczas planowania. Przygotowanie do wyboru zawodu jest procesem trwającym latami, który wymaga od rodziców nie tylko wiedzy na temat umiejętności swoich dzieci oraz uzmysłowienia sobie własnej roli w tym procesie, ale również przeanalizowania różnorodnych możliwości zawodowych. To, jaką decyzję podejmą młode osoby co do swojej przyszłości, zależy od tego, jak dobrze ich rodzice znają system kształcenia oraz dostępne w regionie możliwości kontynuowania nauki. Aby zapewnić rodzicom dostęp do możliwie jak najbardziej wyczerpujących informacji, opracowano niniejszy poradnik dostępny w tłumaczeniu na wiele języków obcych. Dzięki jego pomocy rodzice mogą zapewnić swoim dzieciom pełne wsparcie podczas dokonywania wyboru zawodu.

Poza ogólnymi informacjami niniejszy poradnik zawiera wyjaśnienia, jakie możliwości dalszego kształcenia mają młode osoby w zależności od zdobytego dotychczas wykształcenia oraz na które kierunki oferowane przez szkoły zawodowe w powiecie Lüneburg mogą się w związku z tym zdecydować.

Rozpoczęcie kształcenia zawodowego jest bardzo atrakcyjnym i opłacalnym celem. W wielu branżach pilnie poszukiwani są specjaliści, którzy w przyszłości znajdą tam zatrudnienie z możliwościami dalszego podnoszenia swoich kwalifikacji zawodowych. Jeżeli młode osoby nie są jeszcze na tyle dojrzałe, aby rozpocząć kształcenie zawodowe lub obrać sobie cel ukończenie szkoły, która uprawniałaby ich do rozpoczęcia studiów w wyższej szkole zawodowej lub na uniwersytecie, to właśnie szkoły zawodowe zapewnią im odpowiedni kierunek nauki.

Mając na uwadze szeroką gamę zawodów oraz liczne możliwości rozwoju, wybranie właściwej drogi nie jest takie proste i dlatego wiele młodych osób czerpie informacje na temat wąskiej grupy zawodów i ścieżek kształcenia, które są postrzegane przez innych jako atrakcyjne. Na takich kierunkach uzyskanie miejsca jest znacznie trudniejsze. Choć uczniowie szkół ogólnokształcących są w większym stopniu przygotowywani do wyboru zawodu, zaleca się zasięgnięcie porady w instytucji odpowiedzialnej za kwestie związane z wykształceniem (par. 5., str. 16 nn.).

Życzymy Państwa dzieciom świetlanej przyszłości

Zespół RDL **Region des Lernens**

2. Jaki kierunek obrać po ukończeniu szkoły ogólnokształcącej?

2.1. Obowiązek szkolny

Zgodnie z przepisami prawa obowiązującymi w Dolnej Saksonii istnieje 12-letni obowiązek szkolny, który oznacza konieczność uczęszczania do szkoły publicznej (§§ 63 ust. 1, zdanie 1, 65 ust. 1 w połączeniu z §64 Ustawy Szkolnej przyjętej przez władze Dolnej Saksonii (NSchG)). Powołując się na postanowienia § 69 ust. 4 (udział w zajęciach prowadzonych przez warsztat dla osób niepełnosprawnych, warsztaty dla młodzieży lub podobne warsztaty, lub zakłady), wszelkie wyjątki możliwe są jedynie za zgodą Urzędu Oświaty Dolnej Saksonii.

Zakończenie nauki przed terminem

Obowiązek szkolny kończy się, jeżeli zgodnie z postanowieniami § 69 ust. 4 osoby nim objęte po minimum dziewięcioletniej nauce w szkole ogólnokształcącej będą przez minimum jeden rok uczęszczać w pełnym wymiarze godzin do szkoły zawodowej lub uczestniczyć w zajęciach prowadzonych przez warsztat dla osób niepełnosprawnych, warsztat dla młodzieży lub inne instytucje (w tym także zakłady).

Wstrzymanie obowiązku szkolnego

Wstrzymanie obowiązku szkolnego przyznawane jest na podstawie stosownego wniosku. Wstrzymanie obowiązku szkolnego regulują przepisy określone na mocy § 70 ust.1 do 5 Ustawy NSchG. Obowiązek szkolny zostaje wstrzymany, kiedy uczeń decyduje się na roczną przerwę od nauki, np. wolontarystyczny rok socjalny lub ochotniczy rok ekologiczny (patrz także 2.9)

2.2. Ukończenie szkoły bez dyplomu

Ukończenie szkoły jest najlepszym krokiem w kierunku do awansu zawodowego. Jeśli nie uda się to za pierwszym razem, możliwe jest nadrobienie zaległości na wiele sposobów:

- Udział w kursie zawodowym organizowanym przez szkołę zawodową, który przygotowuje jednocześnie do ukończenia szkoły głównej i dalszej nauki.
- Skorzystanie z innych sposobów zdobycia odpowiednich kwalifikacji zawodowych. Każdy, kto z powodzeniem ukończy szkolenie zawodowe, otrzyma także świadectwo ukończenia szkoły głównej. W związku z tym opłaca się rozważyć różne rodzaje ścieżek prowadzących do zdobycia kwalifikacji zawodowych.

Możliwości oferowane przez szkoły zawodowe zostaną wyjaśnione w dalszej części. W sekretariacie szkoły zawodowej uzyskają Państwo szczegółowe informacje na temat ofert. Wybór najlepszej z nich zależy od osobistej sytuacji.

Dalsze możliwości kształcenia bez świadectwa ukończenia szkoły

Roczne przygotowanie zawodowe	Klasa przygotowawcza	Kształcenie zawodowe w systemie dualnym (Szkoła zawodowa)
<p>BBS II (szkoła zawodowa 2. st.) Technika budowlana Technika farbiarska Technologia drewna Kosmetologia Metalurgia Technologia tkanin</p> <p>BBS III (szkoła zawodowa 3. st.) Gospodarstwo domowe i opieka Gospodarstwo domowe i gospodarka rolna</p>	<p>BBS II (szkoła zawodowa 2. st.) Technika budowlana Technologia drewna Kosmetologia Metalurgia</p> <p>BBS III (szkoła zawodowa 3. st.) Gospodarstwo domowe i opieka</p>	<p>BBS I (szkoła zawodowa 1. st.) Zawody związane z handlem Zawody związane z gospodarką Zawody związane z administracją</p> <p>BBS II (szkoła zawodowa 2. st.) Technika budowlana Technika farbiarska Technologia drewna Kosmetologia Metalurgia Technologia tkanin</p> <p>BBS III (szkoła zawodowa 3. st.) Gospodarka rolna Zdrowie i technika dentystyczna Hotelarstwo Gastronomia Technologia spożywcza</p>
<p><i>Roczne przygotowanie zawodowe stanowi wprowadzenie do nauki w klasie przygotowawczej, a w późniejszym czasie uzyskanie świadectwa ukończenia szkoły głównej. Ponadto, istnieje także możliwość kontynuowania nauki w szkole zawodowej lub dalszego kształcenia zawodowego.</i></p>	<p><i>Klasa przygotowawcza umożliwia poprawę wyników osiągniętych na zakończenie nauki w szkole głównej oraz sprawdzenia wybranego zawodu.</i></p> <p><i>Ponadto istnieje możliwość kontynuowania nauki w szkole zawodowej lub dalszego kształcenia zawodowego.</i></p>	<p><i>Kształcenie zawodowe w systemie dualnym trwa zazwyczaj między 2 a 3,5 roku.</i></p> <p><i>Po uzyskaniu świadectwa ukończenia szkoły może być kontynuowanie nauki w technikum (klasa 12) lub w szkole zawodowej.</i></p>

Dalsze informacje: patrz str. 3 Oferta zasadniczych szkół zawodowych

2.3. Ukończenie szkoły ze świadectwem szkoły głównej

Kształcenie zawodowe w systemie dualnym (Szkoła zawodowa)	Klasa przygotowawcza	Jednoroczna szkoła zawodowa	Dwuletnia szkoła zawodowa (Warunkiem jest ukończenie jednorocznej szkoły zawodowej ze średnią ocen minimum 3,0)
<p>BBS I (szkoła zawodowa 1. st.) Zawody związane z handlem Zawody związane z gospodarką Zawody związane z administracją</p> <p>BBS II (szkoła zawodowa 2. st.) Technika budowlana Technika farbiarska Technologia drewna Kosmetologia Metalurgia Technologia tkanin</p> <p>BBS III (szkoła zawodowa 3. st.) Gospodarka rolna Zdrowie i technika dentystyczna Hotelarstwo Gastronomia Technologia spożywcza</p>	<p>BBS II (szkoła zawodowa 2. st.) Technika budowlana Technologia drewna Kosmetologia Metalurgia</p> <p>BBS III (szkoła zawodowa 3. st.) Gospodarstwo domowe i opieka</p>	<p>BBS I (szkoła zawodowa 1. st.) Gospodarka</p> <p>BBS II (szkoła zawodowa 2. st.) Technika budowlana Elektrotechnika Technologia drewna Kosmetologia Metalurgia Technologia tkanin</p> <p>BBS III (szkoła zawodowa 3. st.) Gospodarka rolna Gastronomia Gospodarstwo domowe i opieka</p>	<p>BBS I (szkoła zawodowa 1. st.) Gospodarka</p> <p>BBS II (szkoła zawodowa 2. st.) Technika</p> <p>BBS III (szkoła zawodowa 3. st.) Odżywianie Gospodarstwo domowe Opieka Pedagogika społeczna</p>
<p><i>Kształcenie zawodowe w systemie dualnym</i></p>	<p><i>Klasa przygotowawcza umożliwia poprawę wyników osiągniętych</i></p>	<p><i>Szkołę zawodową można zaliczyć jako pierwszy rok szkolenia.</i></p>	<p><i>W dwuletniej szkole zawodowej można ubiegać się o dyplom</i></p>

<p><i>trwa zazwyczaj między 2 a 3,5 roku.</i></p> <p><i>Po uzyskaniu ś wiadectwa ukończenia szkoły y moż liwe jest kontynuowanie nauki w technikum (klasa 12) lub w szkole zawodowej.</i></p>	<p><i>na zakończenie nauki w szkole głównej oraz sprawdzenia wybranego zawodu.</i></p> <p><i>Ponadto istnieje moż liwość kontynuowania nauki w szkole zawodowej lub dalszego kształ cenia zawodowego.</i></p>	<p><i>Pomyś lne ukończenie rocznej szkoły y zawodowej pozwala na rozpoczę cie nauki w 2. klasie szkoły y zawodowej, pod warunkiem, że e osiągnię ta zostanie ś rednia ocen wynoszącą 3,0 lub więcej; tam moż liwe jest uzyskanie dyplomu ukończenia szkoły y ś redniej.</i></p>	<p><i>ukończenia szkoły y realnej lub dyplom ukończenia szkoły y realnej o rozszerzonym profilu.</i></p> <p><i>Aby uczyć szczać do dwuletniej szkoły y zawodowej (klasa 2) konieczne jest ukończenie szkoły y zawodowej ze ś rednią ocen 3,0.</i></p>
---	---	---	---

Dalsze informacje: patrz str. 3 Oferta zasadniczych szkół zawodowych

2.4. Szkoła zapewniająca uzyskanie dyplomu ukończenia szkoły średniej I - szkoły realnej

Kształcenie zawodowe w systemie dualnym (Szkoła zawodowa)	Jednoroczna szkoła zawodowa	Technikum (Klasa 11 i 12)	Gimnazjum zawodowe
BBS I (szkoła zawodowa 1. st.) Zawody związane z handlem Zawody związane z ekonomią Zawody związane z administracją BBS II (szkoła zawodowa 2. st.) Technika budowlana Technika farbiarska Technologia drewna Kosmetologia Metalurgia Technologia tkanin	BBS I (szkoła zawodowa 1. st.) Ekonomia BBS II (szkoła zawodowa 2. st.) Technika budowlana Elektrotechnika Technologia drewna Kosmetologia Metalurgia Technologia tkanin BBS II (szkoła zawodowa 3. st.) Gospodarka rolna Gastronomia Gospodarstwo domowe i opieka	BBS I (szkoła zawodowa 1. st.) Informatyka Administracja i opieka prawna Ekonomia BBS II (szkoła zawodowa 2. st.) Technika	BBS I (szkoła zawodowa 1. st.) Ekonomia BBS II (szkoła zawodowa 2. st.) Technika BBS III (szkoła zawodowa 3. st.) Zdrowie i opieka społeczna

<p>BBS III (szkoła zawodowa 3. st.) Gospodarka rolna Zdrowie i technika dentystyczna Hotelarstwo Gastronomia Technologia spożywcza</p>			
<p><i>Kształcenie zawodowe w systemie dualnym trwa zazwyczaj między 2 a 3,5 roku.</i></p> <p><i>Po uzyskaniu świadectwa ukończenia szkoły może być kontynuowanie nauki w technikum (klasa 12) lub w szkole zawodowej.</i></p>	<p><i>Szkołę zawodową może na zaliczyć jako pierwszy rok szkolenia.</i></p> <p><i>Szkoła zawodowa dla uczniów szkół i realnej umożliwia uzyskanie dyplomu ukończenia szkoły i realnej o rozszerzonym profilu. Wymagany jest on w przypadku chęci kontynuowania nauki w liceum zawodowym.</i></p>	<p><i>Osoby, które z powodzeniem zakończą naukę w technikum, otrzymają świadectwo ukończenia technikum.</i></p> <p><i>Kandydaci z dyplomem szkoły i średniej najpierw uczęszczają do klasy 11 technikum; kandydaci z ukończonym szkoleniem zawodowym mogą bezpośrednio przystąpić do klasy 12.</i></p>	<p><i>Po zakończeniu nauki w klasie 13 uczniowie otrzymują świadectwo ukończenia szkoły i średniej.</i></p> <p><i>Ukończenie nauki w liceum zawodowym uprawnia do kontynuowania nauki na uniwersytecie.</i></p>

Dalsze informacje: patrz str. 3 Oferta zasadniczych szkół zawodowych

2.5. Szkoła zapewniająca uzyskanie dyplomu ukończenia szkoły średniej I

Uczniowie, którzy uczęszczali do szkoły średniej zapewniającej uzyskanie dyplomu ukończenia szkoły średniej o rozszerzonym profilu, mają wiele możliwości. Rozpoczęcie dualnego lub szkolnego kształcenia zawodowego jest również możliwe, podobnie jak korzystanie z innych form nauki. Spektrum wyboru obejmuje szkoły zawodowe pozwalające na zdobycie kwalifikacji zawodowych, technika zawodowe umożliwiające uzyskanie świadectwa ukończenia technikum, jak również licea zawodowe lub zawodowe szkoły średnie. W obu przypadkach możliwe jest uzyskanie świadectwa ukończenia szkoły średniej, które uprawnia do kontynuowania nauki na uniwersytecie.

Uczniowie, którzy po zakończeniu nauki w szkole zawodowej uzyskali dyplom ukończenia szkoły średniej 1. stopnia o rozszerzonym profilu, mają do dyspozycji takie same możliwości.

Wskazówka: Po zdobyciu wykształcenia zawodowego możliwe jest pod pewnymi warunkami kontynuowanie nauki w klasie 13 szkoły zawodowej (po zakończeniu nauki w klasie 12 w technikum ekonomicznym), co prowadzi do uzyskania świadectwa maturalnego na poziomie zawodowym lub ogólnym.

2.6. Szkoła zapewniająca uzyskanie dyplomu ukończenia szkoły średniej (matury)

Każdy, kto chce rozpocząć kształcenie zawodowe z dyplomem ukończenia szkoły średniej, może za zgodą zakładu prowadzącego naukę zawodu ubiegać się o skrócenie czasu nauki o jeden rok.

2.7. Dualne wykształcenie zawodowe

Rozpoczęcie kształcenia zawodowego w zakładzie nie wiąże się z koniecznością przedstawienia świadectwa ukończenia szkoły, ale prawie zawsze jest ono wymagane. Konieczne jest zawarcie umowy o naukę zawodu z okresem próbnym trwającym od 3 do 4 miesięcy. Nauka trwa zazwyczaj od 2 do 3,5 lat. Taka forma kształcenia określana jest mianem **dualnego**, ponieważ realizowana jest zarówno w zakładzie pracy, jak i w szkole zawodowej. Zajęcia w szkole zawodowej odbywają się 1 – 2 razy w tygodniu lub prowadzone są w blokach. Zakończenie kształcenia zawodowego kończy się egzaminem.

Ważne: Prosimy upewnić się, czy status pobytu nie jest przeszkodą uniemożliwiającą korzystanie z takiej formy kształcenia.

2.8. Kształcenie w szkole

W powiecie Lüneburg dostępne są następującej szkoły zawodowe pozwalające na zdobycie kwalifikacji zawodowych uznawanych przez państwo:

Ofertę poszczególnych szkół zawodowych znajdują Państwo w podpunkcie 3.1.3.

Ponadto w podpunkcie 3.1 przedstawiona została oferta akredytowanych prywatnych szkół zawodowych.

2.9. Przerwa w nauce

Uczniowie, którzy potrzebują czasu na podjęcie decyzji dotyczącej przyszłego zawodu lub muszą poczekać na realizację planów, mogą skorzystać z tzw. **Wolontarystycznego Roku Socjalnego (FSJ)**, **Ochotniczego Roku Ekologicznego (FÖJ)**, **Ochotniczego Roku Kulturowego (FKJ)** lub **Zagranicznej Służby Społecznej**.

Od 1 lipca 2011 r. istnieje ponadto inna możliwość – **Federalna Służba Wolontariacka (BFD)**. Zajęła ona miejsce służby cywilnej, która została zawieszona wraz z obowiązkową służbą wojskową z dniem 30 czerwca 2011 r.

Dalsze informacje – m.in. na stronie www.bundesfreiwilligendienst.de

FSJ (Freiwilliges Soziales Jahr - Wolontarystyczny Rok Socjalny) Wolontarystyczny Rok Socjalny oferuje młodym ludziom w wieku od 16 do 27 lat możliwość poznania sfery działalności społecznej i zdobycia praktycznych doświadczeń. Wolontariat na rzecz społeczności i świadome czynienie czegoś dla innych ludzi dostarcza cennych impulsów do osobistego rozwoju oraz budowanie systemu wartości. Praca polega głównie na praktycznych działaniach pomocowych realizowanych w organizacjach charytatywnych

Oprócz „klasycznych” sfer działalności na wszystkich płaszczyznach społecznych, takich jak np. szpitale, placówki opiekuńcze, ośrodki opieki dziennej itp. FSJ jest obecnie oferowany również w dziedzinie sportu, kultury, ochrony zabytków i polityki.

Trwa on zazwyczaj 12 miesięcy, jednak okres minimalny to 6 miesięcy.

Więcej informacji dostępnych jest m.in. na stronie www.pro-fsj.de

FÖJ (Das Freiwillige Ökologische Jahr - Ochotniczy Rok Ekologiczny): Ochotniczy Rok Ekologiczny promuje dobrowolne zaangażowanie się w ochronę środowiska i przyrody oraz oferuje możliwości zatrudnienia w zakresie profesjonalnej ochrony środowiska i przyrody. Jest on przeznaczony dla młodych osób między 16 a 26 rokiem życia, którzy ukończyli naukę w szkole lub zdobyli wykształcenie. Trwa on maksymalnie 12 miesięcy.

Więcej informacji dostępnych jest m.in. na stronie www.foej.de

FKJ / FSJ Kultura: Ochotniczy Rok Kulturowy oferowany jest przez instytucje związane z kulturą. Realizowane działania polegają m.in. na opiece nad projektami związanymi z kulturą. Oprócz pracy artystycznej i twórczej wspierane są także codzienne prace biurowe (administracja, organizacja itp.). Więcej informacji dostępnych jest m.in. na stronie www.lkjnds.de

Zagraniczna Służba Społeczna: FSJ, FÖJ i FKJ mogą być realizowane także poza granicami kraju. Różne instytucje kościelne oferują możliwość odbycia służby społecznej za granicą. Więcej informacji można znaleźć pod powyższymi adresami internetowymi.

3. Oferta szkół zawodowych

3.1 Zarys

W powiecie Lüneburg znajdują się trzy publiczne szkoły zawodowe:

 <p>Berufsbildende Schulen I des Landkreises Lüneburg</p> <p>Zawody związane z handlem / pracą biurową / informatyką i służbą publiczną</p>	 <p>Zawody związane z budownictwem / elektrotechniką / kolorystyka i architekturą wnętrz / technologią budowy pojazdów / technologią drewna / informatyką / metalurgią / technologią tkanin i odzieży</p>	 <p>Zawody związane z gospodarką rolną / zdrowiem, opieką i techniką dentystyczną / gospodarstwem domowym / hotelarstwem, gastronomią i technologią spożywczą / pedagogiką społeczną</p>
<p>www.bbs1-lueneburg.de</p>	<p>www.georg-sonnin-schule.de</p>	<p>www.bbs3-lueneburg.de</p>
<p>Tel.: 04131-8630-0 Faks: 04131-8630-112</p>	<p>Tel.: 04131-889-102 Faks: 04131-889-171</p>	<p>Tel.: 04131-889-221 Faks: 04131-889-235</p>
<p>Spillbrunnenweg 1 21337 Lüneburg</p>	<p>Am Schwalbenberg 25 21337 Lüneburg</p>	<p>Am Schwalbenberg 26 21337 Lüneburg</p>
<p>info@bbs1-lueneburg.de</p>	<p>info@georg-sonnin-schule.de</p>	<p>info@bbs3-lueneburg.de</p>

Oferty akredytowanych prywatnych szkół zawodowych:

<p>Dr. von Morgenstern Schulen Tel.: 04131 / 789 509 - 0 Dorette-von-Stern Str. 6 Faks: 04131 / 789 509 - 30 21337 Lüneburg E-mail: info.LG@morgenstern-schulen.de</p>	<p>Asystent farmaceutyczno-techniczny Kosmetolog</p>
<p>IWK Lüneburg (kształcenie w zakresie opieki nad chorymi i osobami starszymi) Stadtkoppel 14 Tel.: 04131-671388 21337 Lüneburg Faks: 04131-681382 www.i-w-k.de/lueneburg E-mail: lueneburg@i-w-k.de</p>	<p>Opiekun osób starszych Asystent opiekuna Terapeuta</p>
<p>Städtisches Klinikum Lüneburg (kształcenie w zakresie świadczenia usług opiekuńczych) Bögelstr. 1 Tel.: 04131-770 21339 Lüneburg Faks: 04131 77 2777 E-mail: info@klinikum-lueneburg.de</p>	<p>Pielęgniarstwo Pielęgniarstwo pediatriczne</p>

3.1.1. Zasadnicza szkoła zawodowa (BVJ / BEK)

	BBS I	BBS II Georg-Sonnin-Schule	BBS III
<p>Roczne przygotowanie zawodowe (BVJ) Czas trwania: 1 rok</p> <p>Warunki wstępne: Brak</p> <p>Szczególne formy: Roczne przygotowanie do pracy (AVJ) dla uczniów szkół specjalnych RD*</p> <p>Klasy z programem wspierającym naukę języka niemieckiego (SFK) dla emigrantów</p> <p><small>* RD: Nacisk kładziony na rozwój intelektualny</small></p>	brak oferty	<p>Technika budowlana Technologia budowy pojazdów Kolorystyka i architektura wnętrz Technologia drewna Kosmetologia Metalurgia Technologia tkanin i odzieży</p> <p>AVJ</p> <p>SFK: Specjalność: Technika Metalurgia, technologia drewna i technologia tkanin</p>	<p>Gospodarstwo domowe i opieka</p> <p>Gospodarstwo domowe i gospodarka rolna</p> <p>SFK Specjalność: Gospodarstwo domowe i opieka</p>
<p>Klasa przygotowująca do rozpoczęcia wykonywania zawodu Czas trwania: 1 rok</p> <p>Warunki wstępne: Świadectwo ukończenia 9 klasy lub świadectwo ukończenia szkoły głównej ze średnią ocen 3,5 lub niższą.</p> <p>Zakończenie nauki: Świadectwo ukończenia szkoły głównej</p>	brak oferty	<p>Technika budowlana Technologia drewna Metalurgia Higiena ciała</p>	Gospodarstwo domowe i opieka

3.1.2. Szkoły zawodowe (BFS)

	BBS I	BBS II Georg-Sonnin-Schule	BBS III
<p>Jednoroczna szkoła zawodowa</p> <p>Warunki wstępne: Świadectwo ukończenia szkoły głównej</p> <p>Zawodowa szkoła podstawowa Możliwe przyjęcie do 2 klasy</p> <p>Uzyskanie kwalifikacji do dalszej nauki</p>	<p>Ekonomia Handel</p>	<p>Technika budowlana (malarz, cieśla)</p> <p>Elektrotechnika (Elektronik ds. informatyki i technik komunikacyjnych)</p> <p>Technologia drewna (stolarz)</p> <p>Kosmetologia (Fryzjerstwo, kosmetyka)</p> <p>Metalurgia (Techniki produkcji i obróbki metali, hydraulika/ogrzewanie/klimatyzacja)</p> <p>Technologia tkanin i odzież (Krojczy)</p>	<p>Gospodarka rolna</p> <p>Gastronomia</p> <p>Gospodarstwo domowe i opieka (Specjalność: gospodarstwo domowe)</p>
<p>Dwuletnia szkoła zawodowa</p> <p>Warunki wstępne: Świadectwo ukończenia szkoły głównej</p> <p>Zakończenie nauki: Dyplom ukończenia szkoły średniej 1. st. - szkoły realnej lub dyplom ukończenia szkoły średniej 1. st. o rozszerzonym profilu</p>	<p>Ekonomia (2 rok możliwy w Winsen lub Uelzen)</p> <p>Dodatkowe warunki wstępne: 1 rok BFS + średnia ocen 3,0</p>	<p>Technika (2 rok)</p> <p>Dodatkowe warunki wstępne: 1 rok BFS + średnia ocen 3,0</p>	<p>Odżywianie, gospodarstwo domowe i opieka (2 rok)</p> <p>Dodatkowe warunki wstępne: 1 rok BFS Gospodarstwo domowe i opieka lub 1 rok BFS Gastronomia + średnia ocen 3,0</p> <p>Pedagogika społeczna (1 i 2 rok)</p>

<p>Jednoroczna szkoła zawodowa</p> <p>Warunki wstępne: Dyplom ukończenia szkoły średniej 1. st. - szkoły realnej</p> <p>Zakończenie nauki: ew. dyplom ukończenia szkoły średniej 1. st. o rozszerzonym profilu Zasadnicza szkoła zawodowa Możliwe przyjęcie do 2 klasy</p>	<p>Ekonomia</p> <p>Specjalność: - usługi biurowe - handel - administracja</p>	<p>Technika budowlana</p> <p>Specjalność: Budownictwo</p> <p>Metalurgia</p> <p>Specjalność: Automatyka</p> <p>Elektrotechnika</p> <p>Specjalność: Informatyka - integracja systemów</p>	<p>Gastronomia</p> <p>Gospodarstwo domowe i opieka</p> <p>Specjalność: Osobisty asystent</p>
---	--	--	--

3.1.3. Szkoły zawodowe uprawniające do wykonywania zawodu

	BBS I	BBS II Georg-Sonnin-Schule	BBS III
<p>Dwuletnia szkoła zawodowa</p> <p>warunki wstępne: Świadectwo ukończenia szkoły głównej</p> <p>Zakończenie nauki: Uzyskanie kwalifikacji zawodowych i dyplom ukończenia szkoły średniej I - szkoły realnej lub ew. dyplom ukończenia szkoły średniej 1. st. o rozszerzonym profilu</p>			<p>Asystent opiekuna (1 i 2 rok) Akredytowany asystent opiekuna</p>
<p>Trzyletnia szkoła zawodowa</p> <p>Warunki wstępne: Szkoła średnia I - dyplom ukończenia szkoły głównej (10 klasy) lub realnej, lub uzyskanie kwalifikacji zawodowych jako pomocnik pielęgniarki /</p>	Brak oferty	Brak oferty	<p>Opieka nad osobami starszymi Opiekun osób starszych</p>

<p>opiekuna osób starszych, lub dla 2 klasy świadectwo ukończenia BFS jako asystent opiekuna</p> <p>Zakończenie nauki: Uzyskanie kwalifikacji zawodowych i dyplom ukończenia szkoły średniej 1. st. - szkoły realnej, ew. dyplom ukończenia szkoły średniej 1. st. o rozszerzonym profilu</p>			
<p>Dwuletnia szkoła zawodowa</p> <p>Warunki wstępne: Szkoła średnia I Świadectwo ukończenia szkoły realnej</p> <p>Zakończenie nauki: Zdobycie kwalifikacji zawodowych, ew. dyplom ukończenia szkoły średniej 1. st. o rozszerzonym profilu</p>	<p>Akredytowany asystent ds. handlowych w dziedzinie języków obcych i korespondencji</p>	<p>Akredytowany asystent ds. informatyki</p>	<p>Akredytowany asystent ds. społecznych Specjalność: Osobisty asystent Klasa 2 <u>Dodatkowe wymagania:</u> BFS Gospodarstwo domowe Opieka Osobisty asystent lub BFS Asystent opiekuna lub BFS Odżywianie, gospodarstwo domowe i opieka Możliwa jest dodatkowa oferta dla osób posiadających świadectwo dojrzałości uprawniające do studiowania w wyższej szkole zawodowej.</p> <p>Pedagogika społeczna Klasa 1 i 2 Przyjęcie do klasy 2 z 2-letnią nauką pedagogiki społecznej w BFS</p> <p>Akredytowany asystent ds. produkcji rolnej i techniki Specjalność: Hodowla roślin</p>

3.1.4. Technikum

	BBS I	BBS II Georg-Sonnin-Schule	BBS III
Technikum jednoroczne (1,5 roku w czasie dzielonym)	Brak oferty	Brak oferty	Gospodarka rolna: Dla rolników Specjalność: Uprawa roli Zakończenie nauki: Akredytowany gospodarz
Technikum dwuletnie	Brak oferty	Brak oferty	Pedagogika społeczna Dla asystentów ds. społecznych Zakończenie nauki: Akredytowany wychowawca
Technikum w czasie dzielonym	Brak oferty	Mechatronika (4 roku w czasie dzielonym) Dla mechatroników lub elektroników w branży przemysłowej Zakończenie nauki: akredytowany technik Więcej informacji dostępnych na stronie www.georg-sonnin-schule.de	Hotelarstwo i gastronomia (3 roku w czasie dzielonym) Dla absolwentów przynależących kierunków Zakończenie nauki: Akredytowany ekonomista Więcej informacji dostępnych na stronie www.hotelfachschule-lueneburg.de

3.1.5. Technikum zawodowe (FOS)

	BBS I	BBS II Georg-Sonnin-Schule	BBS III
Jedno- i dwuletnie technika zawodowe Warunki wstępne: Dyplom ukończenia szkoły średniej 1. st. - szkoły realnej oraz dodatkowo w przypadku rozpoczęcia nauki w 11 klasie roczna praktyka zawodowa w przypadku rozpoczęcia nauki w 12 klasie Ukończone kształcenie	Informatyka (Klasa 11 i 12) Administracja i opieka prawna (Klasa 11 i 12) Ekonomia (Klasa 11 i 12) według określonych warunków wstępnych: Przeniesienie w klasie 13 szkoły zawodowej (możliwe jedynie w Stade lub w Hanowerze)	Technika (Klasa 11 i 12)	Brak oferty

zawodowe Zakończenie nauki: Dyplom ukończenia technikum zawodowego			
---	--	--	--

3.1.6. Gimnazjum zawodowe

	BBS I	BBS II Georg-Sonnin-Schule	BBS III
Gimnazjum zawodowe Czas trwania: 3 lata Warunki wstępne: dyplom ukończenia szkoły średniej 1. st. o rozszerzonym profilu Zakończenie nauki: Matura	Gospodarka	Technika Specjalność: - budownictwo - elektrotechnika - metalurgia	Zdrowie i opieka społeczna Specjalność: - Ekotrofologia - Pedagogika społeczna - Zdrowie i opieka

4. Zgłoszenie za pośrednictwem portalu „Schüler-online“

Od 2010 r. uczniowie mają możliwość zapisywania się do programów edukacyjnych w szkołach zawodowych za pośrednictwem centralnego systemu rekrutacji studentów online – „Schüler-online“.

Zgłoszenie odbywa się na stronie: www.schueleranmeldung.de

Proces zgłoszenia

Uczniowie państwowych szkół ogólnokształcących hanzeatyckiego miasta i powiatu Lüneburg otrzymują od swoich szkół tzw. **hasło tymczasowe**, za pomocą którego mogą się po raz pierwszy zalogować (login). Następnie muszą ustalić indywidualne hasło składające się z min. 6 znaków i jednego znaku specjalnego.

Uczniowie, którzy chcą przenieść się z innych szkół (np. szkół prywatnych) lub innych placówek do szkół zawodowych mogą zarejestrować się swoim imieniem i nazwiskiem, datą urodzenia oraz własnym hasłem. W przypadku **zgubienia hasła** należy również podać prawidłowy adres e-mail, na który wysyłany jest link niezbędny do utworzenia nowego hasła. Każdy uczeń może zapisać się na kilka programów nauczania w dowolnie wybranej kolejności. Zaleca się wybranie maksymalnie trzech kierunków. Aby uniknąć nieporozumień co do kolejności kierunków, najważniejszy z nich powinien zostać wprowadzony jako pierwszy. Na koniec procesu rejestracji kolejność kierunków jest ponownie wyświetlana, a użytkownik jest proszony o sprawdzenie jej poprawności. Wyraźnie informuje się również, że **niezbędne dokumenty** i **wydrukowany formularz rejestracyjny** należy przesać do wybranej szkoły, ponieważ dopiero wtedy zostanie zakończony cały proces rejestracji.

Terminy:

Terminy składania zgłoszeń w przypadku wniosków *online*: **od początku stycznia do końca lutego**. Wszelkie zmiany zostaną ogłoszone we właściwym czasie na stronie internetowej ucznia.

Uczniowie, którzy zawarliumowę dotyczącą kształcenia, mogą się zarejestrować w dowolnym momencie. Za wiążącą rejestrację w szkole zawodowej odpowiadają w dalszym ciągu zakłady pracy realizujące kształcenie.

Od marca do kwietnia:

Wydawane są decyzje o przyjęciu do szkół zawodowych

Przewidywany termin po świętach wielkanocnych:

Informacje na temat miejsc szkolnych (przyjęcia) są dostarczane uczniom. Uczniowie, którzy nie otrzymają miejsca w szkole, zostaną zaproszeni na spotkanie z doradcą. Akceptacja miejsca w szkole musi być potwierdzona przez uczniów danej szkoły zawodowej.

5. Pomoc i wsparcie (finansowe)

Poniższe instytucje oferują wsparcie uczniom, jeżeli potrzebują oni pomocy przy wyborze ścieżki kariery, odpowiedniego stażu lub potrzebują wsparcia w czasie nauki w szkole i pracy w zakładach. Na wsparcie ze strony tych instytucji można liczyć już w czasie pobytu w szkole ogólnokształcącej.

5.1. Jugendberufsagentur (młodzieżowa agencja pracy)

W ramach działalności młodzieżowej agencji pracy Lüneburg wiele instytucji publicznych połączyło siły, aby nieść pomoc młodym ludziom w rozpoczęciu życia zawodowego.

- Porady dotyczące kształcenia i studiów wyższych przy Urzędzie Pracy
- Powiatowy Urząd Pracy (Jobcenter) w Lüneburgu
- Powiat/miasto hanzeatyckie Lüneburg z Pro – Aktiv – Center

Jugendberufsagentur Lüneburg
An den Reeperbahnen 2
21335 Lüneburg

bezpłatny nr tel.: 0800 4 5555 00 (08:00 – 18:00)
e-mail: info@jba-lueneburg.de
strona internetowa: www.jba-lueneburg.de

Godziny przyjęć:

Od poniedziałku do środy: 08:00 - 12:00
Czwartek: 08:00 - 12:00
14:00 - 18:00
Piątek: 08:00 - 12:00

5.2. AWO- Jugendmigrationsdienst

Oferuje porady dla obcokrajowców w czasie rozmów indywidualnych i rodzinnych, wsparcie w urzędach (ewentualna pomoc tłumacza), kręgach dyskusyjnych oraz pomoc w procesie integracji.

AWO Soziale Dienste gGmbH
Auf dem Meere 41
21335 Lüneburg

Tel.: 04131- 40900-13
Faks: 04131- 40900-10
E-mail: migration@awosozial.de

5.3. Bildungsberatung Lüneburg (poradnia dotycząca kształcenia)

Bildungsberatung Lüneburg zapewnia wstępną orientację i towarzyszy w procesie podejmowania decyzji zawodowych i edukacyjnych.

Bildungsberatung
Lüneburg

Bildungsberatung Lüneburg
Kalandstraße 31
21335 Lüneburg

Tel.: 04131 – 15 66 555
E-mail: info@bildungsberatung-lueneburg.de
www.bildungsberatung-lueneburg.de

5.4. SES / VERA

Opiekunowie pomagają młodym ludziom osiągnąć zakładany cel w razie pojawienia się jakichkolwiek problemów. Wspólnie znajdują oni rozwiązania zapewniające lepszą motywację do nauki, promujące umiejętności społeczne i rozwiązujące codzienne problemy.

Ulla Zajons
Koordynator regionalny inicjatywy VerA

Tel.: 04133 5181178
Tel. kom.: 0163 4477085
lueneburg@vera.ses-bonn.de
www.vera.ses-bonn.de

Ralf Klatt (doradca ds. kształcenia)
Izba rzemieślnicza Braunschweig – Lüneburg – Stade
Stresemannstraße 2
21335 Lüneburg

Tel.: 04131 – 712 143
Faks: 04131 – 712 213
E-mail: klatt@hwk-bls.de
www.hwk-bls.de

5.5. Ausbildungsbrücke

Przy pomocy inicjatywy wolontariackiej „Ausbildungsbrücke” absolwenci szkół mogą znaleźć miejsce nauki, które odpowiada ich zainteresowaniom i umiejętnościom.

Opiekun, tzw. „AusbildungsPATE” lub tutor może znacząco wpłynąć na kształtowanie

przyszłości poszczególnych studentów i współpracujących zakładów pracy.

Ausbildungsbrücke w Lüneburg
Heiligengeiststr. 31
21335 Lüneburg

Koordinator: Heinrich Bär
Tel.: 04131 – 18475
E-mail: heinrich.baer@patenmodell.de

5.6. Bildungs- und Integrationsbüro (BIB)

Od lipca 2012 r. w Lüneburgu dostępne jest Bildungs- und Integrationsbüro (biuro ds. kształcenia i integracji). Do jego głównych obowiązków należą m.in. tworzenie powiązań, koordynacja i optymalizacja ofert dotyczących przejścia od etapu nauki w szkole do pracy w zawodzie, a także integracja imigrantów.

Bildungs- und Integrationsbüro Lüneburg
Am Schwalbenberg 24
21337 Lüneburg

Osoba kontaktowa:
Pani Karin Kuntze, Pani Svenja Feßel
Tel.: 04131-96985-24 /-20 /-23
E-mail: karin.kuntze@landkreis.lueneburg.de
svenja.fessel@landkreis.lueneburg.de

5.7. Ausbildungsbegleitende Hilfen (ABH)

Jeśli w czasie szkolenia prowadzonego przez zakład pracy występują trudności w nauce, złe oceny lub inne przeszkody, zespół ds. poradnictwa zawodowego przy Urzędzie Pracy umożliwi ubieganie się na życzenie o bezpłatne dofinansowanie. Stażyści otrzymują wsparcie w zakresie przygotowania się do pracy w klasie i egzaminów, pomoc w rozwiązywaniu zarówno codziennych problemów, jak i innych problemów występujących w miejscu pracy lub szkole. Złożenie wniosku: (patrz punkt 5.9)

5.8. Schüler-BAföG (pomoc finansowa dla uczniów)

Uczęszczanie do różnych rodzajów szkół uprawnia uczniów do korzystania ze stypendium Schüler-BAföG. Oprócz rodzaju placówki szkolnej kluczowe znaczenie mają także inne czynniki. Ważne jest na przykład, czy wnioskodawca nadal mieszka z rodzicami, czy też z ważnych powodów ma już własne gospodarstwo domowe. Jeżeli uczniowie nadal mieszkają z rodzicami i chcieliby uczęszczać do liceum w normalnym trybie po ukończeniu 10 klasy lub technikum od 11 klasy (bez szkolenia zawodowego), zwykle nie mają prawa do otrzymania pomocy w ramach Schüler-BAföG. Z drugiej strony, jeżeli uczniowie nie mieszkają już z rodzicami i mogą udowodnić, że szkoła znajduje się zbyt daleko od ich domu rodzinnego, bądź też mają już własne gospodarstwo domowe i opiekują się własnymi dziećmi, albo są małżeństwem, uzyskanie takiej pomocy jest możliwe.

Zgodnie z § 8 BAföG, obywatele Unii Europejskiej i cudzoziemcy mają również prawo do ubiegania się o BAföG, jeżeli mogą przedstawić pozwolenie na pobyt i spełniają indywidualne wymagania kwalifikacyjne.

Dalsze informacje dostępne są na stronie internetowej: www.bafoeg-aktuell.de/cms/bafoeg/schueler-bafoeg.html

Składanie wniosków:

Landkreis Lüneburg, FD 54-Jugend und Familie (budynek 2, wejście H, 2 piętro, pokój 237 i 238)
Auf dem Michaeliskloster 4 Tel.: 04131-26-1710 Pan Wilhus / 26-1384 Pani Hornig
21335 Lüneburg Faks 04131-26-2706 / 26-2384

5.9. Berufsausbildungsbeihilfe (BAB)

Na odpowiedni wniosek Urząd Pracy oprócz dodatku szkoleniowego wypłaca dodatek na szkolenia zawodowe, aby umożliwić szkolenie w firmie lub poza szkołą w uznanym zawodzie. W tym celu należy spełnić określone warunki, np. jeżeli uczeń nie może mieszkać z rodzicami w czasie trwania szkolenia, ponieważ zakład położony jest zbyt daleko od jego domu rodzinnego. Praktykanci, którzy ukończyli 18 rok życia lub pozostają (lub pozostawali) w związku małżeńskim, ew. partnerskim lub mają co najmniej jedno dziecko, mogą także ubiegać się o BAB, jeśli mieszkają w pobliżu domu rodzinnego.

Więcej informacji na stronie internetowej:

<https://www.arbeitsagentur.de/web/content/DE/BuergerinnenUndBuerger/Ausbildung/FinanzielleHilfen/Berufsausbildungsbeihilfe/Detail/index.htm?dfContentId=L6019022DSTBAI485769>

Złożenie wniosku o dofinansowanie do kosztów kształcenia

Urząd pracy Lüneburg-Uelzen
An den Reeperbahnen 2
21335 Lüneburg

Tel.: 0800 /4 5555 00
Faks: 04131 / 745 342
E-mail: Lueneburg-Uelzen@arbeitsagentur.de

6. Stopka

Wydawca:

Region des Lernens, Lüneburg

Am Schwalbenberg 24
21337 Lüneburg

Tel.: 04131-96985-22
Faks: 04131-96985-30
E-mail: info@rdl-lueneburg.de

AWO - Jugendmigrationsdienst

AWO Soziale Dienste gGmbH
Auf dem Meere 41
21335 Lüneburg

Tel.: 04131- 40900-13
Faks: 04131- 40900-10
E-mail: migration@awosozial.de

Netzwerk Leseförderung Lüneburg e.V.

Pan Jörg-Erich Scheunemann
Bleckengrund 2F
21335 Lüneburg

Tel.: 04131- 42975
E-mail: lesefoerderung-lueneburg@web.de

Redakcja:
Zespół RDL

Źródła
Urząd pracy
Ministerstwo Nauki i Kultury Dolnej Saksonii
Szkoły zawodowe 1, 2 i 3 stopnia w powiecie Lüneburg